

[Tholstrup.]

delse af forsøgsresultaterne. Man må jo ikke underkende den anden vigtige energifaktor i samfundet, nemlig det private initiativ, lysten til at virke med resultat for sig selv. Hvis man skønner, at denne opgave, fordi den nu bliver så stor og omfangsrig, ikke kan løses ad privat vej, ved vi jo, at så får vi heller ikke de bedste muligheder for virkelig økonomisk udnyttelse. Skal vi have den fulde og økonomiske udnyttelse, må ansvar og risiko være forbundet, og det er de kun, hvor man knytter udnyttelsen til det private initiativ; den energikilde skal man ikke være bange for at øse af.

Øvrigt vil jeg udtale, at mit parti ser med velvilje på denne kommissions nedsættelse, i håb om, at det skal blive til gavn for vort land.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke for tilslutningen fra alle sider til forslaget om at nedsætte en atomenergikommission. Jeg hørte nok, at der på forskellige mindre vigtige punkter var uenighed om, hvorledes man skal opbygge kommissionen og sammensætte apparatet, ja, endog en vis kritik af, at sagen skulle sortere under finansministeriet, et punkt, jeg om lidt skal komme tilbage til. Jeg må imidlertid have lov til at slå fast, at der er almindelig enighed om, at når vi i det udvalg, der formentlig skal nedsættes, har talt os tilrette om kommissionens sammensætning og virkemåde, kan vi gå i gang med denne opgave herhjemme.

Flere af de ærede ordførere har været inde på, om tidspunktet nu var det rette. Det ærede medlem hr. Heising sagde, at vi måske kunne overveje at tøve lidt længere, således at andre kunne foretage forsøg, som vi kunne spare, og det ærede medlem hr. Rager var lidt — ganske vist ikke direkte — inde på samme tankegang, men fremhævede dog, at det var meget væsentligt, at vore teknikere og ingeniører fik lejlighed til så tidligt som muligt at deltage i disse forsøg.

Det ærede medlem hr. Jørgen Gram og det ærede medlem hr. Reedtz-Thott hørte vist nærmest til dem, der mente, at vi var lidt sent på det. Jeg kan hertil kun svare på den regerings vegne, jeg er medlem af, at ret kort efter, at regeringen tiltrådte,

begyndte vi at diskutere dette problem med professor Bohr, og af grunde, der i og for sig ikke nærmere kan forklares, faldt det i min lod at deltage i disse diskussioner. Professor Bohr var på daværende tidspunkt nærmest stemt for, at vi skulle vente lidt, at tiden ikke helt var inde endnu; men da vi kom hen på efteråret 1954, kunne jeg mærke på samtalerne, at nu begyndte opfattelserne at ændre sig derhen, at det nok var rimeligt, at vi fik nedsat en kommission til i hvert tilfælde at overveje, hvordan vi skulle tage fat på opgaven.

Det var baggrunden for de forhandlinger, der blev ført sent på efteråret 1954, men som blev afbrudt på grund af statsminister Hedtofts død og derefter genoptaget; de førte, ikke i huj og hast eller i gedulghed, som det ærede medlem hr. Jørgen Gram sagde, men efter ret langvarige forhandlinger, til nedsættelse af den atomenergikommission, som i øjeblikket arbejder.

Kommissionens opgave var som sagt først og fremmest at finde ud af, hvordan vi skal arbejde på lidt længere sigt, men det viste sig meget hurtigt, at det var rart, at vi havde fået den nedsat, idet der meldte sig muligheder for ved de to aftaler med USA og England, som er omtalt i bemærkningerne, at få skabt et grundlag for hurtigere at påbegynde et arbejde, end vi egentlig havde tænkt os. Dette er baggrunden for, at vi, såsnart folketingssamlingen var begyndt i år, fremsatte forslag om kommissionens nedsættelse. Herigennem er der givet forklaring på, hvorfor det er sket nu, og hvordan det har udviklet sig. Jeg tror også, at vi ikke skal tøve længere, ikke alene fordi det er nødvendigt for os at gøre de erfaringer med hensyn til uddannelsen, som allerede er nævnt, men også fordi udviklingen nu skrider så hurtigt frem, at vor industri må have stor interesse i at kunne følge udviklingen på dette område herhjemme, både med hensyn til, hvordan disse ting kan arbejde, og med henblik på, at den måske kan blive i stand til selv at fremstille, om ikke fuldstændigt, så dog dele til atomkraftværker og andre maskiner o. lign., som skal bruges indenfor den nye teknik.

Jeg synes i det hele taget, at der af flere af de ærede ordførere måske er lagt lidt for stærk vægt på kraftproblemet. Det ligger lige for dagen, at noget af det, vi ser hen til,